

ประกาศสภากายภาพบำบัด

เรื่อง หลักสูตรแกนกลางสำหรับการจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการสอนทางคลินิก
สำหรับอาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพกายภาพบำบัด (ขั้นพื้นฐาน)

พ.ศ. ๒๕๖๙

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักสูตรแกนกลางสำหรับการจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการสอนทางคลินิกสำหรับอาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพกายภาพบำบัด เพื่อยกระดับสมรรถนะของอาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพกายภาพบำบัดให้สามารถจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงอย่างมีคุณภาพ และส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน อันเป็นกลไกสนับสนุนให้ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดเกิดการพัฒนาดตนเองอย่างต่อเนื่องในวิชาชีพกายภาพบำบัดต่อไป

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ (๑) และมาตรา ๒๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพกายภาพบำบัด พ.ศ. ๒๕๔๗ สภากายภาพบำบัดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสภากายภาพบำบัด วาระปี พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๖๙ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๙ วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๙ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศสภากายภาพบำบัด เรื่อง หลักสูตรแกนกลางสำหรับการจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการสอนทางคลินิกสำหรับอาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพกายภาพบำบัด (ขั้นพื้นฐาน) พ.ศ. ๒๕๖๙”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“หลักสูตร” หมายความว่า หลักสูตรแกนกลางสำหรับการจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการสอนทางคลินิกสำหรับอาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพกายภาพบำบัด (ขั้นพื้นฐาน) พ.ศ. ๒๕๖๙

“ศูนย์การศึกษาต่อเนื่อง” หมายความว่า ศูนย์การศึกษาต่อเนื่องสภากายภาพบำบัด

“สถาบันหลัก” หมายความว่า สถาบันที่จัดการศึกษาต่อเนื่องตามประกาศสภากายภาพบำบัด เรื่อง การรับรองสถาบันที่จัดการศึกษาต่อเนื่อง การรับรองหลักสูตร กิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง และกำหนดหน่วยคะแนน พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

“สถาบันสมทบ” หมายความว่า สถาบันที่จัดการศึกษาต่อเนื่องตามประกาศสภากายภาพบำบัด เรื่อง การรับรองสถาบันที่จัดการศึกษาต่อเนื่อง การรับรองหลักสูตร กิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง และกำหนด หน่วยคะแนน พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๔ ให้นายกสภากายภาพบำบัดเป็นผู้รักษาการตามประกาศนี้ ในกรณีที่มีปัญหาในการตีความ หรือมีกรณีที่มีได้กำหนดไว้ในประกาศนี้ หรือในกรณีที่มีปัญหาในการปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้นายกสภากายภาพบำบัด เป็นผู้วินิจฉัย ในกรณีที่นายกสภากายภาพบำบัดเห็นสมควรอาจเสนอให้คณะกรรมการสภากายภาพบำบัด เป็นผู้วินิจฉัย

คำวินิจฉัยของนายกสภากายภาพบำบัด หรือของคณะกรรมการสภากายภาพบำบัด แล้วแต่กรณี ให้ถือว่า เป็นที่สุด

ข้อ ๕ บรรดาประกาศ คำสั่งหรือแนวปฏิบัติอื่นใดที่ได้กำหนดไว้แล้ว ซึ่งขัดหรือแย้งกับประกาศนี้ ให้ใช้ประกาศนี้แทน

ข้อ ๖ หลักสูตรแกนกลางสำหรับการจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการสอนทางคลินิกสำหรับ อาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพกายภาพบำบัด (ขั้นพื้นฐาน) มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

๖.๑ เพื่อยกระดับสมรรถนะของอาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพกายภาพบำบัด ให้สามารถจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงอย่างมีคุณภาพ และส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

๖.๒ เพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณความเป็นครู และทัศนคติวิชาชีพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เชิงมนุษยนิยมและความเป็นมืออาชีพ

๖.๓ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารเชิงบวก การตั้งคำถาม การรับฟังอย่างลึกซึ้ง การให้ ข้อเสนอแนะ และการดูแลนิสิต/นักศึกษาที่มีความหลากหลาย

๖.๔ เพื่อยกระดับความสามารถในการวางแผนและจัดการเรียนการสอนทางคลินิก แบบมุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome-based education: OBE) เพื่อเชื่อมโยงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ไปสู่การ ประเมินผลที่สอดคล้องและการติดตามคุณภาพการเรียนรู้

๖.๕ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการปฏิบัติบนหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based practice: EBP) และใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial intelligence: AI) ได้อย่างเหมาะสมตามหลัก จริยธรรมและตระหนักถึงความปลอดภัยของข้อมูล

๖.๖ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านเทคนิคการสอนทางคลินิก

ข้อ ๗ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตร ต้องมีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดจากสภากายภาพบำบัดและได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพกายภาพบำบัดจากสถาบันการศึกษา หรือผู้ที่สถาบันการศึกษา/สถานพยาบาลมีแผนเตรียมความพร้อมเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพกายภาพบำบัดในอนาคต

ข้อ ๘ เนื้อหาของหลักสูตร ประกอบด้วย ๒ หมวดหลัก ดังนี้

๘.๑ จิตวิญญาณความเป็นครู

๘.๑.๑ หัวใจความเป็นครูของอาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพกายภาพบำบัด

๘.๑.๒ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

๘.๒ การสอนทางคลินิก (Clinical teaching)

๘.๒.๑ การวางแผนและการจัดการเรียนการสอนทางคลินิก

๘.๒.๒ เทคนิคการสอนทางคลินิก

ข้อ ๙ รายละเอียดเนื้อหาของหลักสูตร ให้เป็นไปตามภาคผนวกแนบท้ายประกาศนี้ โดยต้องมีหัวข้อเนื้อหาและจำนวนชั่วโมงการอบรมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้

ข้อ ๑๐ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

๑๐.๑ กลยุทธ์การสอน

การจัดการเรียนรู้ใช้แนวทาง Active Learning/Blended Learning รวมถึงการดำเนินการผ่านระบบออนไลน์ โดยสามารถปรับใช้กลยุทธ์การสอนที่หลากหลายตามความเหมาะสม เช่น

๑๐.๑.๑ การบรรยายเชิงปฏิสัมพันธ์ (Interactive/Mini-lecture) เป็นการบรรยายโดยวิทยากรผู้มีความรู้ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญในหัวข้อที่กำหนด โดยเน้นการกระตุ้นคำถาม และการมีส่วนร่วมของผู้เข้าอบรม

๑๐.๑.๒ การอภิปรายกรณีศึกษา (Case discussion) และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เป็นการวิเคราะห์กรณีศึกษาในบริบทคลินิกจริง การแลกเปลี่ยนมุมมองและประสบการณ์ระหว่างอาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพกายภาพบำบัดต่างแหล่งฝึก เพื่อให้เกิดการบูรณาการความรู้และแนวปฏิบัติที่ดี

๑๐.๑.๓ การฝึกปฏิบัติและการจำลองสถานการณ์ (Role play, Simulation, Micro-teaching) เป็นการฝึกปฏิบัติทักษะการสอน (Micro-teaching) และการให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ภายใต้การสังเกตและให้คำแนะนำจากวิทยากร และการจำลองสถานการณ์ทางคลินิก (Clinical scenario simulation) เพื่อฝึกการตัดสินใจและการบริหารจัดการความหลากหลายของนิสิต/นักศึกษา (Managing diversity)

๑๐.๑.๔ การสะท้อนคิดรายบุคคลและรายกลุ่ม (Reflection) เป็นการใช้เครื่องมือสะท้อนคิด เช่น การเขียนบันทึกสะท้อนคิด (Journaling) การสะท้อนคิดแบบมีแนวคำถามชี้นำ (Guided reflection) เป็นต้น เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถเชื่อมโยงความรู้ ทักษะ และเจตคติสู่การปฏิบัติได้จริงในบริบทของแหล่งฝึก

๑๐.๒ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้

การประเมินผลการเรียนรู้มุ่งเน้นความเป็นไปได้ในการใช้จริงในสถานการณ์อบรมและวัดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ด้วยแบบประเมินความรู้ที่เหมาะสมกับรูปแบบกิจกรรม เช่น

๑๐.๒.๑ การประเมินความรู้ โดยใช้แบบทดสอบ

เกณฑ์ผ่าน : ได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐

๑๐.๒.๒ การประเมินทักษะจากการปฏิบัติหรือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสำหรับหัวข้อที่มีการฝึกปฏิบัติ โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม แบบตรวจสอบรายการ หรือเกณฑ์การประเมินแบบ Rubric

เกณฑ์ผ่าน : ได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐

๑๐.๒.๓ การประเมินงานที่ได้รับมอบหมายที่สะท้อนการเรียนรู้ เช่น การเขียนบันทึกสะท้อนคิด (Journaling) หรือแผนการจัดการเรียนการสอนทางคลินิก เป็นต้น

เกณฑ์ผ่าน : ส่งงานครบถ้วน และทุกชิ้นงานได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐

๑๐.๒.๔ การประเมินตนเองที่สะท้อนการพัฒนาความรู้หรือทักษะ โดยใช้แบบประเมินตนเองก่อนและหลังการอบรม

เกณฑ์ผ่าน : ระดับคะแนนการประเมินตนเองหลังการอบรมต้องมีการพัฒนาที่เพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการอบรม

ทั้งนี้ สถาบันที่จัดหลักสูตรจะต้องระบุวิธีการประเมินผลการเรียนรู้และเกณฑ์ผ่านให้ชัดเจนในโครงการอบรม

ข้อ ๑๑ การสำเร็จการฝึกอบรม ผู้ที่จะสำเร็จการอบรมต้องเข้ารับการอบรมครบทุกหัวข้อของหลักสูตร โดยไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับหัวข้อ มีระยะเวลาเข้ารับการอบรมไม่น้อยกว่า ๑๔ ชั่วโมง และได้รับการประเมินผลการเรียนรู้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ข้อ ๑๒ สถาบันที่จัดหลักสูตร ต้องเป็นสถาบันหลักหรือสถาบันสมทบของสภากายภาพบำบัด และต้องยื่นขอรับรองหลักสูตรหรือกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อกำหนดหน่วยคะแนนการศึกษาต่อเนื่องตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการกำหนดและการขึ้นทะเบียนหน่วยคะแนน กิจกรรมประเภทที่ ๑ อันเป็นไปตามประกาศสภากายภาพบำบัด เรื่อง การรับรองสถาบันที่จัดการศึกษาต่อเนื่อง การรับรองหลักสูตร กิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง และกำหนดหน่วยคะแนน พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๑๓ ให้ศูนย์การศึกษาต่อเนื่องจัดทำระบบฐานข้อมูลสำหรับบันทึกข้อมูลผู้เข้ารับการอบรมและรายละเอียดหัวข้อการอบรมในหลักสูตรที่ผ่านการประเมินผลการเรียนรู้แล้ว เมื่อผู้เข้ารับการอบรมผ่านการอบรมครบทุกหัวข้อของหลักสูตร และมีการประเมินผลการเรียนรู้ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ให้ศูนย์การศึกษาต่อเนื่อง รวบรวมข้อมูลเสนอสภากายภาพบำบัดเพื่อพิจารณารับรองการสำเร็จหลักสูตรต่อไป

ข้อ ๑๔ รายชื่อผู้ที่ผ่านหลักสูตรที่สภากายภาพบำบัดรับรองแล้ว ให้ออกเป็นประกาศสภากายภาพบำบัด และขึ้นทะเบียนไว้ เพื่อใช้อ้างอิงต่อไป และจะได้รับการกำหนดน้ำหนักหน่วยคะแนนในกิจกรรมชนิดที่ ๔.๒ อันเป็นไปตามประกาศสภากายภาพบำบัด เรื่อง การรับรองสถาบันที่จัดการศึกษาต่อเนื่อง การรับรองหลักสูตร กิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง และกำหนดหน่วยคะแนน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีระยะเวลาการรับรอง ๕ ปีนับแต่วันที่ให้มีมติรับรอง

ข้อ ๑๕ ผู้ที่เคยผ่านการอบรมและมีรายละเอียดหัวข้อการอบรมครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในภาคผนวกแนบท้ายประกาศนี้ หากประสงค์จะขอรับการพิจารณารับรองการสำเร็จหลักสูตรตามประกาศนี้ ให้ยื่นคำขอต่อศูนย์การศึกษาต่อเนื่องพร้อมด้วยหลักฐานตามที่สภากายภาพบำบัดกำหนด โดยให้นำความในข้อ ๑๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ต้องผ่านการอบรมครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ไม่เกินสองปีนับถึงวันที่ประกาศนี้มีผลบังคับใช้

การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่งต้องยื่นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(ศาสตราจารย์ ภก.ประวิตร เจนวรณกุล)

นายกสภากายภาพบำบัด

ภาคผนวก

เรื่อง รายละเอียดเนื้อหาของหลักสูตรแกนกลาง

สำหรับการจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการสอนทางคลินิก

สำหรับอาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพกายภาพบำบัด (ขั้นพื้นฐาน)

พ.ศ. ๒๕๖๙

เนื้อหาของหลักสูตร

เนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
๑. จิตวิทยาญาณความเป็นครู	
๑.๑ หัวใจความเป็นครูของอาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (Positive psychology และ Growth mindset) เช่น จิตวิทยาเชิงบวก (Positive psychology) และความปลอดภัยทางจิตใจ (Psychological safety) แนวคิดแบบเติบโต (Growth mindset) การเป็นต้นแบบแห่งวิชาชีพ (Professional role modeling) การเรียนรู้เชิงมนุษยนิยม (Humanistic education) เป็นต้น	๓
๑.๒ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective communication) ๑.๒.๑ ทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ (Constructive communication skills) เน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่เกื้อหนุนต่อการเรียนรู้และการทำงานร่วมกัน โดยมีเนื้อหา เช่น การให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงสร้างสรรค์ (Constructive feedback) ทักษะการตั้งคำถาม (Questioning skills) การฟังอย่างตั้งใจ (Active listening) การสื่อสารอย่างมั่นใจและเหมาะสม (Assertive communication) เป็นต้น ๑.๒.๒ การสื่อสารเพื่อบริหารจัดการความหลากหลายและสถานการณ์ที่ท้าทาย (Managing diversity and challenging situations) เน้นการปรับใช้ทักษะการสื่อสารในบริบทที่ซับซ้อน โดยมีเนื้อหา เช่น การสื่อสารข้ามช่วงวัย (Intergenerational communication) การบริหารจัดการพฤติกรรมที่ท้าทาย (Difficult behavior management) การตระหนักในสังคมพหุวัฒนธรรม (Awareness in multicultural society) เป็นต้น	๓

เนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
๒. การสอนทางคลินิก (Clinical teaching)	
๒.๑ การวางแผนและการจัดการเรียนการสอนทางคลินิก ๒.๑.๑ การวางแผนการจัดการกระบวนการฝึกงาน เช่น การบริหารจัดการหมุนเวียนผู้เรียน การคัดเลือกและมอบหมายผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชา เป็นต้น ๒.๑.๒ การจัดการเรียนการสอนแบบมุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome-based education: OBE) เพื่อเชื่อมโยงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ไปสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอน และแนวทางการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน (Assessment and evaluation) ๒.๑.๓ การปฏิบัติบนพื้นฐานของหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based practice: EBP) และการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial intelligence: AI) เพื่อการดูแลและให้คำแนะนำ นิสิต/นักศึกษาในการแสวงหาความรู้และการตัดสินใจทางคลินิกตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพกายภาพบำบัด โดยตระหนักถึงความปลอดภัยของข้อมูลเป็นสำคัญ	๒
๒.๒ เทคนิคการสอนทางคลินิก ๒.๒.๑ การควบคุมการฝึกปฏิบัติงานและการชี้แนะ (Clinical supervision and coaching) โดยมีเนื้อหา เช่น การเตรียมความพร้อมก่อนปฏิบัติงาน (Briefing) การจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์จริง (Clinical encounter) การสะท้อนคิดและทบทวนหลังปฏิบัติงาน (Debriefing) เป็นต้น	๒
๒.๒.๒ การสอนข้างเตียงหรือในพื้นที่ปฏิบัติงาน (Bedside teaching) ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยมีเนื้อหา เช่น การใช้ปัญหาทางคลินิกเป็นฐานการเรียนรู้ (Clinical problem-based learning) การสอนที่ยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง (Patient-centered teaching) การให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการพัฒนา (Formative feedback) เป็นต้น	๒
๒.๒.๓ การจัดการเรียนรู้กลุ่มย่อย (Small group teaching and discussion) การส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนผ่านเทคนิคการสอนที่หลากหลาย โดยมีเนื้อหา เช่น การแสดงบทบาทสมมติ (Role play) การระดมสมอง (Brainstorming) การสัมมนาทางคลินิก (Clinical seminar) เป็นต้น	๒
รวม	๑๔

หมายเหตุ: ในแต่ละหัวข้อให้มีจำนวนชั่วโมงกิจกรรมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้